

Litera 13

Revistă manifest

Panait Istrati la timpul prezent

Brăila: casă memorială, liceu, bust,
bulevard, bibliotecă, cenaclu literar

Litera13 la Festivalul Național al Cărții Axis Libri, ediția a VII-a
Frimu GHINEA

p7

Concursul Național de Proză Scurtă Fănuș Neagu, Brăila, ediția I-âi, 2015. Premiile.

Mihai VINTILĂ

P 16

Proezie
Dumitru ANGHEL

P 17

Festivalul Poeților din Balcani, ediția a IX-a, România – Croația

p 21

Panait Istrati în prezent

Ion BĂLAN

Anul Astral 2015 după Hristos, la 85 de ani după gonirea lui Panait Istrati din Franța de către stânga franceză, sub pretextul că, acesta a fost uitat de către români, francezii îi dedică un festival, *sponsorizat* de către primărie?

În ziarul important din mass-media românească *Adevărul* de mare audiență, numărul 22-24 mai 2015 de vineri-duminică, am citit stupefiat un articol al Doamnei Iulia Badea Gueritee și m-au șocat numeroasele afirmații făcute la adresa operei și personalității lui Panait Istrati și cu o mare vehemență la adresa românilor *...pentru că românii își iubesc clasicii mai puțin decât străini: scriitorul francez de origine română...* Și adaug eu că după 85 de ani, francezii au organizat un festival pe malul Sennei, în memoria lui?!

(continuare în p. 3)

Cenaclul *Panait Istrati* - scurtă privire

Mihai VINTILĂ

Cenalul literar *Panait Istrati* al Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila a luat ființă în anul 2008. El vine după mai multe încercări cenacliste desfășurate în Brăila. Astfel în perioada 1949 - 1969 a existat un Cenaclul *Hristo Botev*, între 1969-1989 un Cenaclu *Mihu Dragomir*. Din 1985 a existat un cenaclu *Panait Istrati* al Uniunii Scriitorilor din România. Ședințe sporadice au avut loc în perioada 1997-2002 iar între 2002-2007 Cenaclul s-a numit *Mihai Sebastian*.

Panait Istrati în actuala formulă este legat de Biblioteca Județeană cu același nume care îl patronează. Ședințele se țin de regulă în ultima vineri a fiecărei luni, la ora 17, în Sala *Fănuș Neagu* de la etajul al III-lea al bibliotecii. Participă la ședințe cca 10-15 membri.

S-au scos mai multe cărți de către editurile bibliotecii cu creații ale membrilor cenaclului. Astfel a apărut *Din vadurile Chiralinei : Antologie de literatură contemporană brăileană* în 2005, la Editura *ExLibris* iar, volumul *Poezie și proza la Dunărea de Jos* care a cuprins creațiile a 45 de poeți și prozatori din Brăila și Galați a apărut în 2008 la aceeași Editură, *ExLibris* a Bibliotecii Județene *Panait Istrati*.

Pentru a menține ștafeta înaintașilor în 2015 va apărea la Editura *Proilavia* din Brăila (editura actuală a bibliotecii județene) un volum intitulat *Poezii în Cetate* unde vor fi incluși poezii din actualul Cenaclu *Panait Istrati*.

Cuprins

Panait Istrati în prezent – Ion BĂLAN p. 1, p. 3-4; *Cenaclul Panait Istrati* – Mihai VINTILĂ – p. 2; *Teatrul Maria Filotti* – Alexandrina IORDACHE p. 5; *Toader Buculei* – Dumitru ANGHEL – p. 6; *Litera13 la Festivalul Național al Cărții Axis Libri, ediția a VII-a* – Frimu GHINEA – p. 7; *Noi apariții – p. 8; Acasă la tata, spectacolul cu ochiul spre... oglindă* – Armanda FILIPINE p. 9; *Un singur Paște pentru toți creștinii?* – Zeno HALUPA p. 10; *Brăila - capitală culturală europeană?* – Virgil ANDRONESCU- p. 11; *Brăila Capitală Culturală Europeană 2021? Avem șanse?* – Mihai VINTILĂ – p. 12; *Arta și cetatea (III)* – Hugo MĂRĂCINEANU- p. 13; *Istoria și simbolistica inelului de logodnă* – Ioana GRIGORE – p. 14-15; *Darul nației noastre, poezia* – Ion GRIGOROIU – p. 15; *Concursul Național de Proză Scurtă Fănuș Neagu, Brăila, ediția I-âi, 2015* – Mihai VINTILĂ – p. 16; *Proezie* – Dumitru ANGHEL – p. 17 -18; *În lipsa lui Noe, la porțile transfigurării...* – A.G. SECARĂ – p. 19 -20; *Evenimente culturale brăilene* – Mihai VINTILĂ – p. 21; *Festivalul Poeților din Balcani, ediția a IX-a, România – Croația* – p. 21; *Poemele lunii pline* – Georgiana TUDOR – p. 22; *Poezii* – Luca CIPOLLA – p. 23 ; *Anotimpuri fără vârstă* – Irina ANGHEL – p. 24.

Abonamente

Se pot face la redacție. 20 lei/4 numere.
Trimiteti un mandat postal pe numele Mihai Vintilă.

 Litera 13
Revistă manifest

Director onorific : Ion Bălan
Redactor șef : Mihai Vintilă
Secretar : Alexandrina Iordache

Rubrici : Dumitru Anghel, Armanda Filipine, Hugo Mărăcineanu, Alexandru Halupa, Virgil Andronescu, A.G. Secară

Editura InfoEST
Redacția : Str. Principală, nr. 2,
com. Siliștea, jud. Brăila,
Cod poștal 817140

Email office@infoest.ro
vintilamihai@yahoo.co.uk

ISSN 2393 – 1248

ISSN-L 2393 – 1248

Numărul curent s-a finalizat în 2 iulie 2015
Tiraj total 1.150 exemplare (tipar + pdf).

Ion BĂLAN

Panait Istrati în prezent

(continuare din p. 1)

Doamnă, în primul rând Panait Istrati, n-a fost niciodată cetățean francez: deci nu poate fi scriitor francez de origine română.

Probabil, nu știți, Doamnă, că Panait Istrati, a refuzat cetățenia franceză, deși i s-a propus Premiul *Concorde* și un mare tiraj din *Chira-Chiralina*, Panait Istrati este unul dintre scriitorii români care a... spart cu opera lui românească, zidul literaturii europene și nu numai.

Scriitor francez, pentru că și-a scris opera în limba franceză? Știți ce spunea el despre acest lucru: *Hazardul mi-a luat fluierul fermecat românesc, și a trebuit să cânt pe Turnul Eiffel, dintr-o trâmbița*. Unii vor să mă cumpere, alți mă cedează: eu am scris în limba franceză cu SUFLETUL meu de ROMÂN! Toți eroii mei sunt ROMÂNI! *Ca să fii pretutindeni trebuie să fii undeva. Acest undeva a fost mereu pentru mine Brăila, Regina mea dintre sălcii și salcâmi în care au încăput aproape toate națiile și bisericile lumii*. Stânga franceză, s-a supărat după ce a publicat la Paris *Spovedania unui învins*, la întoarcerea din Rusia, după o vizită făcută cu un grup de scriitori la invitația lui Stalin, la sărbătorirea a 10 ani de la Victoria Marii Revoluții din Octombrie.

A fost profund șocat de tot ce-a văzut și găsit în Rusia: clase sociale - intelectualii mai ales- partidele - au fost decimate a apărut partidul unic - și care au scăpat cu viață - mai ales intelectualii - se aflau în Siberia, unde Panait Istrati a fost, însoțit de prietenul lui Nikos Kazantzakis. Restul, găsiți în *Spovedania unui învins* - spunea el. La întrebarea *Cu ce s-a mai întors din Rusia* răspundea: *Doar cu Internaționala și îndemnul mondial: Proletari de pretutindeni uniți-vă!* Stânga franceză n-a uitat *Spovedania unui învins* și la supus unui boicot general: era refuzată prezența obișnuită la adunările stângii, n-a mai putut publica absolut nimic. În anul 1930 a hotărât să se întoarcă definitiv ACASĂ-la BRĂILA, *Regina lui dintre sălcii și salcâmi*.

Doamnă, ROMÂNII, BRĂILENI, nu l-au uitat niciodată pe Panait Istrati, doar câteva exemple:

- Unul dintre bulevardele Brăilei se numește Bulevardul *Panait Istrati*,
- Unul dintre liceele de prestigiu al Brăilei se numește *Liceul Panait Istrati*,
- Panait Istrati, are în Brăila, o casă memorială!
- Biblioteca județeană: un edificiu impozant și ca o dotare modernă, se numește Biblioteca Județeană *Panait Istrati*,
- În cadrul bibliotecii, funcționează de mulți ani Cenaclul literar *Panait Istrati*, frecventat de toți membri titulari, scriitorii brăileni. Unul dintre ei a fost și regretatul Fănuș Neagu, *Prințul Metaforei*, care, după anul 2000, a condus cenaclul.
- Și Teatrul *Maria Filotti* a participat activ la omagierea lui Panait Istrati, prin punerea în scenă, începând cu anul 1994, a trei piese: eroul principal, opera și personalitatea lui Panait Istrati.

Două dintre piese au fost premiate: *Martor și Judecător* de către Uniunea Scriitorilor din România, cu Premiul pentru literatură *Panait Istrati*. Deci, nici Uniunea Scriitorilor din România nu l-a uitat pe Panait Istrati.

Un alt spectacol, realizat pe scena Teatrului *Maria Filotti* din Brăila, după textul și regia brăilencei, Doamna, Cătălina Buzoianu, *Chira-Chiralina*, spectacol care în anul 1999 a cucerit CAMPIONATUL NAȚIONAL AL TEATRELOR!

În anul 1999 Teatrul *Maria Filotti* din BRĂILA a făcut două turnee în Franța la Marsilia: la prima deplasare s-a jucat cu un mare succes *Chira-Chiralina*. În același an, a fost din nou invitat: de această dată și cu *Mediteranea*, periplusul Mediteranei, din tinerețea lui Panait Istrati. Un spectacol care a fost realizat în trei luni în limba franceză, lucru care a creat senzație, ca să nu spunem admirație pentru colectivul teatrului brăilean.

Bustul lui *Panait Istrati*
din Grădina Publică Brăila

La Marsilia avea loc plenu Teatrului Mediteranean. Teatrul brăilean fiind singurul invitat am participat alături de Doamna Cătălina Buzoianu. Am fost invitați și la ultimul plen, la ultima întâlnire a reprezentanților teatrelor riverane Mediteranei, unde s-au făcut două comunicări importante:

- Organizarea unui spectacol de teatru, cu participarea – selectivă - a fiecărui teatru care să fi *plimbat* într-un turneu cu un vapor de mare capacitate special amenajat, pe Mediterana, care să ajungă și pe Dunăre, spectacolul urmând să se numească ODISEIA TEATRALĂ 2000.

Marea surpriză a fost când președintele a anunțat că regia spectacolului va fi făcută de către Doamna Cătălina Buzoianu. Aplauze: Doamna Cătălina, după ce m-a privit și am schițat ... un *da*, într-o franceză impecabilă, a *creionat* un scurt program, pe care asistența l-a primit cu aplauze.

Spectacolul ODISEEA 2000 în care au făcut parte din distribuție și actori români, s-a jucat și la Brăila, pe Esplanada de pe faleza Dunării într-o feerie unică.

Doamnă, spunând toate acestea îmi dau seama că nu aveți de unde să le cunoașteți: motiv pentru care mi-a trecut și indignarea și supărarea și vă fac părtaşă la bucuria mea că Brăila, românii nu l-au uitat pe Panait Istrati.

De curând am sărbătorit cu mult fast în *arena* specială a Bibliotecii Județene *Panait Istrati*, 130 de ani de la nașterea lui Panait Istrati?!

Au participat ca invitați de onoare mulți oameni de cultură: unul și-a dat doctoratul cu *Opera și viața* lui Panait Istrati.

Invitat de onoare a fost cunoscutul actor, regizor și profesor Constantin Coderescu, care a pus în scenă *Martor și judecător* premiat de Uniunea Scriitorilor din România și UNITER, care a fost *tras* la T.V. Național și de către Radio-difuziunea Română.

Notă: Doamnă, dacă vă lipsește ceva din opera lui Panait Istrati le găsiți în anticariatele franceze.

Deci, Doamnă, nu l-am uitat pe Panait Istrati, CETĂȚEAN ROMÂN și SCRIITOR ROMÂN! Și dacă n-am mai putut să-i dăm viață va rămâne nemuritor în sufletul generațiilor de BRĂILENI și ROMÂNI!

Notă la notă: Următorul festival la Paris, va fi tot peste 85 de ani?!

Sper că v-am convins că noi, brăilenii, suntem la timpul PREZENT și mai ales în REALITATE cu opera și personalitatea lui Panait Istrati!

Un admirator, *I.B.*

Casa memorială *Panait Istrati*
din Grădina Publică Brăila

Liceul *Panait Istrati* Brăila

Simboluri ale Brăilei

Teatrul *Maria Filotti*

Alexandrina IORDACHE

Funcționând într-o clădire construită în jurul anului 1850, monument de arhitectură ce face parte din patrimoniul cultural național, Teatrul *Maria Filotti* - carte de vizită a orașului - are o tradiție de peste 150 de ani. În îndelungata sa existență a cunoscut, ca și orașul, urcușuri și coborâșuri dar, de fiecare dată, a ieșit învingător spre delectarea publicului iubitor de teatru.

Clădirea, inițial hotel, a fost donată prin testament Primăriei Brăila, în anul 1910, de către Dumitru Ionescu, fost primar al Brăilei, proprietar la acea data al imobilului. Hotelul *Rally*, construit în jurul anului 1850, avea teatru, hotel, club, restaurant, cinematograful, arenă de vară, cofetărie. Sala cu scenă pentru teatru a Hotelului *Rally*, una din cele două săli de teatru existente în oraș în anul 1860, este imobilul în care funcționează Teatrul *Maria Filotti*.

De-a lungul timpului, încă din anul 1840, în oraș au susținut reprezentații, în saloane particulare sau săli de spectacol, trupe de renume ale vremii: Costache Halepliu, Mihail Pascaly, Fani Tardini, Costache și Iorgu Caragiale, Theodor Theodorini, Alexandru Davilla, Aristizza Romanescu, Matei Millo, Constantin Tănase, iar mai târziu personalități de prestigiu din țară și străinătate au urcat pe scena teatrului.

Teatrul a avut mai multe nume, cel de azi, *Maria Filotti*, l-a primit în anul 1969 ca un omagiu adus uneia din cele mai apreciate actrițe române născută în comuna Batogu, județul Brăila și care a debutat în 1905 pe scena acestuia. Tot în teatrul brăilean a debutat, în 1881, Hariclea Darclée.

Clădirea inițială a suferit de-a lungul timpului modificări, lucrări de consolidare, renovare și restaurare. Din februarie 2014, clădirea a intrat într-un amplu proces de restaurare și consolidare.

Actualul edificiu cuprinde o sală mare de spectacole, sala studio, sală de conferințe și recepții, foaiere, un hol monumental, un candelabru supraetajat de 800 de kilograme compus din 150 de brațe și peste 1000 de ace și frunze de cristal, covoare cu desene ce reprezintă pictura plafonului foaierei mari, săli de repetiții, ateliere de creație și producție, bibliotecă, magazine de costume, decoruri și recuzita, depozite pentru aparatură, cabine pentru actori, scenă culisantă, centrală termică, birouri pentru administrație și secretariat literar, agenție teatrală etc.

Intrarea în teatru se face dinspre Piața Traian. Din holul monumental, urcând scările flancate cu baluștri de marmură albă de Rușchița, se ajunge în Sala Mare restaurată, în perioada 1980-1983, cu elemente noi de artă monumentală, stucatură, pictură, candelabre și corpuri de iluminat.

Cortina de pe scenă, creată de Val Munteanu, cuprinde elemente care țin de arhitectura și istoricul Brăilei, casele și corăbiile de altădată, bogățiile Dunării și ale Bărăganului, dar și semnele simbolice ale teatrului. Metaforă a Brăilei, cortina reprezintă ochii Chirei Chiralina, flori și holde, fiind un efluviu artistic din catifea cu fire aurii și argintii în peste 90 de nuanțe.

Acest edificiu de cultură, începând din anul 1995, găzduiește Concursul Internațional de Canto *Hariclea Darclée*. Tot aici se organizează *Festivalul Zile și Nopti de Teatru la Brăila*.

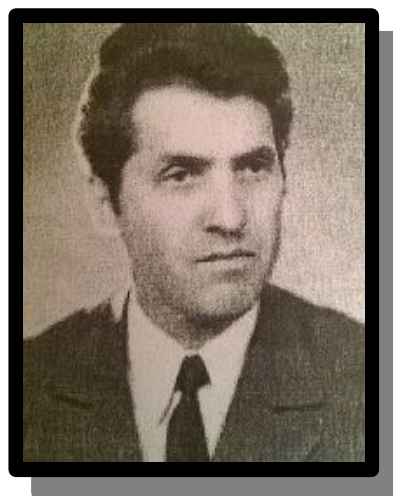
In memoriam Profesor Toader Buculei

Dumitru ANGHEL

Fiu adoptiv al Brăilei, Toader Buculei venea din Țara de Sus, de pe colinele Sucevei, coborâtor de pe zidurile năruite ale Cetății lui Ștefan cel Mare și Sfânt. Se născuse în Dolheștii Mari, la 5 martie 1930, unde a și învățat clasele primare. Este înscris la Seminarul Teologic *Sfântul Gheorghe* din Rădăuți și, după șase ani, la Liceul *Nicu Gane* din Fălticeni, apoi devine student la Facultatea de Istorie a Universității *A.I. Cuza* din Iași. Stabilite în orașul de la Dunăre, va fi profesor la câteva școli și licee, dar peste jumătate din cariera sa didactică a desfășurat-o la Colegiul Național *Nicolae Bălcescu*, căruia, în multe scrieri ale sale, i-a evidențiat rolul hotărâtor în viața culturală a urbei noastre.

După reîmpărțirea administrativă din 1968, când Brăila redevine județ, Toader Buculei va schimba vremelnic catedra cu funcția de Inspector cu probleme de muzee la Comitetul pentru Cultură și Artă al Județului Brăila, ca inspector școlar în două rânduri și ca membru în conducerea Filialei Brăila a Societății de Științe Istorice din România.

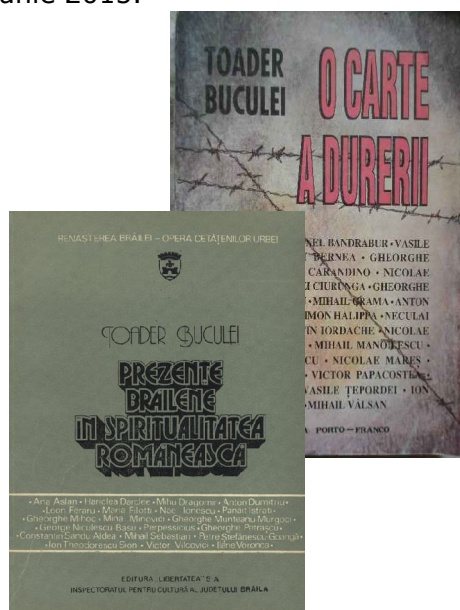
Este autorul a peste zece cărți, publicate între 1974 și 2008: *Întreprinderea de Utilaj Greu PROGRESUL, Brăila 1924 -1974*, (în colaborare), 1974; *Biblioteca Județeană Panait Istrati, Brăila 1881-1981*, în colaborare, 1982; *O vatră de lumină seculară. Liceul de Matematică-Fizică Nicolae Bălcescu din Brăila, 1863-1988*; *Prezențe brăilene în spiritualitatea românească*, Brăila, Editura Libertatea, 1993; *O carte a durerii*, Galați, Editura Porto-Franco, 1994; *Vasile Demetrescu – Brăila. Omul și faptele sale*, Brăila, Editura Istros a Muzeului Brăilei, 1998; *Clio încarcerată. Mărturii și opinii privind destinul istoriografiei românești în epoca totalitarismului comunist*, Brăila, Editura Libertatea, 2000; *Clio se amuză. Mic dicționar de personalități ale istoriei văzute în anecdotă, vorbe de duh și întâmplări*, Brăila, Editura Istros a Muzeului Brăilei, 2001; *O vatră de lumină seculară. Colegiul Național Nicolae Bălcescu din Brăila (1863-2003)*, (în colaborare), Brăila, Editura Școala Brăileană, 2004; *Valeriu Dinu. Viața și opera sa*, Brăila, Editura Istros a Muzeului Brăilei, 2005; *Mărturisiri. Timpul Moldovei, memorialistică*, Brăila, Editura Centrului de Creație, 2006 și *Istoria modernă a orașului Brăilei*, Brăila, Editura Centrului de Creație, 2008.

Profesorul, istoricul și scriitorul Toader Buculei a fost răsplătit pentru întreaga sa activitate didactică, științifică, culturală și publicistică cu *Medalia Muncii*, în anul 1974; cu titlul de *Profesor evidențiat* în anul 1977; cu Diploma de Onoare și cu Diploma de Fidelitate, acordate de ziarul *Libertatea*, în anii 1994 și 1995; cu Diploma și Medalia de Excelență, acordate de Consiliul Local Brăila, în 2003; cu Diploma comemorativă de sărbătorire a 125 de ani de la fondarea Muzeului Brăilei și 525 de ani de la prima atestare documentară a Județului Brăila.

Pentru contribuția adusă la dezvoltarea culturii brăilene, prin Hotărârea Nr. 76 din 28 februarie 2007, i s-a conferit titlul de *Cetățean de Onoare al Brăilei*.

Toader Buculei s-a stins din viață pe 19 iunie 2015.

Litera13 la Festivalul Național al Cărții Axis Libri, ediția a VII-a

Frimu GHINEA

În perioada 27 mai - 1 iunie 2015, Biblioteca Județeană V.A. Urechia Galați în parteneriat cu Editura Eikon, sub patronajul Ministerului Culturii, cu sprijinul Consiliului Județului, Consiliului Local și Primăriei Municipiului Galați și în colaborare cu instituțiile de cultură: Centrul Cultural *Dunărea de Jos*, Universitatea *Dunărea de Jos*, Inspectoratul Școlar, Palatul Copiilor, Teatrul Muzical *Nae Leonard*, Teatrul Dramatic *Fani Tardini*, Teatrul de Păpuși *Gulliver*, Muzeul de Istorie, Muzeul de Arte Vizuale, Casa de Cultură a Sindicatelor și Casa de Cultură a Studenților a organizat a VII-a ediție a Festivalului/Târgului Național al Cărții *Axis Libri*.

Evenimentul s-a bucurat de o numeroasă prezență și de atenția publicațiilor locale și naționale.

În cadrul acestuia revista *Litera13* a fost reprezentată de Mihai Vintilă, A.G. Secară și de Alexandru Costin Tudor. Joi, 28 mai în cadrul special organizat pe Aleea Domnească, Mihai Vintilă a lansat volumul de poeme *Adevăruri mari scrise cu litere mici* apărut la Editura *InfoEST* din Siliștea, județul Brăila. A.G. Secară în calitatea sa de critic literar a făcut o prezentare, iar Alexandru Costin Tudor a luat pulsul publicului prezent.

La această ediție a festivalului au fost 40 de standuri mobile *outdoor* și două caravane de carte cuprinzând produsele a cca 220 de edituri românești și străine.

O nouă apariție la Editura InfoEST

Editura InfoEST continuă politica sa de a aduce în fața publicului scriitori brăileni. Astăzi vorbim de un nou condei care a reușit la Concursul *Porni Luceafărul ...* din 2014 să câștige premiul *Convorbiri literare*.

Codrina Codruța TUDORIU,
Sgraffito,
 60 pagini, format A5,
 Siliștea, Editura InfoEST, 2015.

Codrina Codruța TUDORIU

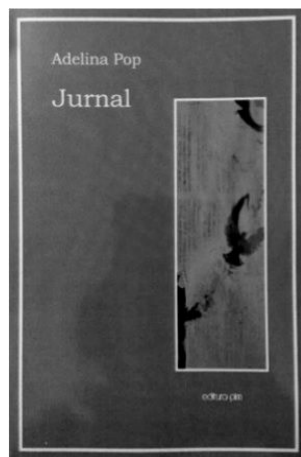

SGRAFFITO

 Editura
infoEST

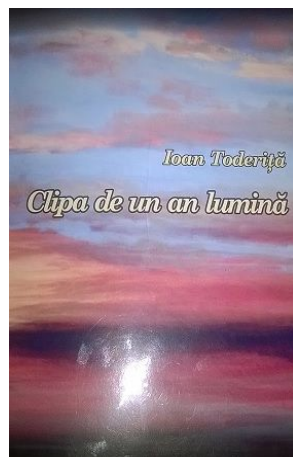
Noi apariții

Adelina Pop,
Blitz.
Iași,
Editura Pim, 2014.

Adelina Pop,
Jurnal.
Iași,
Editura Pim, 2014.

Ioan Toderiță,
Clipa de un an lumină.
Buzău,
Editura Editgraph, 2014.

Vergil Matei,
Dincolo de patul armeei
- Diribau.
Brăila,
Editura Torent Press, 2015.

Valeriu Ion Găgiulescu,
De-a râsu'-plânsu'.
Brăila,
Editura Istros, 2015.

Angela Baciu,
Despre cum nu am ratat
o literatură grozavă.
Iași,
Editura Junimea, 2015.

Adi George Secară,
Eu Henric al 8-lea și
muzele decapitate.
București,
Editura Eikon, 2015.

Codrina Codruța Tudoriu
Rapsodie în bocanci.
Iași,
Editura Timpul, 2015.

Valentina Balaban,
Plămadă stelară.
Brăila,
Editura Lucas, 2015.

Nicolae Danciu,
În brațele tale, Poezie...
București,
Editura Națiunea, 2015.

Editura infoEST

Editura InfoEST are ca scop principal promovarea creațiilor literare ale autorilor autohtoni.

Vă oferim următoarele servicii :

- culegere de carte (tehnoredactare)
- machetare de carte
- machetare de coperti
- machetare afișe
- pregătire de tipar
- tipărire cărți
- editare de carte electronică în format pdf
- lansări de carte
- traduceri

Edităm cărți în tiraje mici și mijlocii.

office@infoest.ro
www.infoest.ro

Acasă la tata, spectacolul cu ochiul spre... oglindă

Minicronică teatrală

Armanda FILIPINE

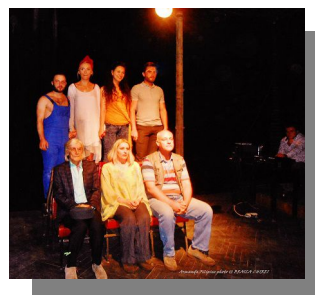
Relația noastră cu Teatrul presupune întâi de toate o voluntară conexiune având valențe multidisciplinare – pentru că trebuie, nu-i așa, să înțelegi dincolo de replici și joc actoricesc inclusiv mecanismele mai mult sau mai puțin subtile ale realizării decorului și costumelor, ale felului în care se insinuează coloana sonoră în și dinspre piesă și, de ce nu, calitatea montării regizorale... deci, dacă ne satisface intelectual, spiritual...

Multe dintre aceste cerințe sunt îndeplinite de *Acasă la tata*, recenta premieră a Teatrului *Maria Filotti* – managerul Lucian Sabados are și aici un merit - după un text de Mimi Brănescu (actorului bucureștean i s-a mai jucat cu succes la Brăila *Tăbălia de la marginea patului*) pus în scenă de regizorul Radu Nichifor.

Scenografia Soranei Țopa, uzitând elemente simple, unele în cheie ușor parodică sau care pot transcede prima impresie – a se vedea scaunele model de tramvai, ne deschide relativ ușor porțile înțelegerii către universul mic al personajelor care, așa cum descoperim, au parte de o viață banală, departe de aspirații și vise. Faptul că se mănâncă, pe săturate, și se bea copios în scenă accentuează fragilitatea visului...

Fata de la bar (Corina Borș în rol), tatăl (Lucian Pânzaru de la Teatrul *Fani Tardini* din Galați) aparent mulțumit că are cu cine-și duce traiul după ce și-a pierdut prima soție (mama personajului principal), profesorul (Dan Moldoveanu) cu pasiune prea mare pentru alcool, prietenul (Adrian Ștefan) din copilărie care se dovedește a fi un individ grosier, cu fire violentă și porniri animalice și pasiuni carnale, femeia (Monica Zugravu Ivașcu) care încearcă – în calitate de înlocuitor de... mamă – să fie prietenoasă și chiar reusește, sunt personaje care pun în valoare pe eroul principal (Alexandru Marin), tânărul despre care aflăm că este jurnalist și scriitor cu oarecare notorietate, iar în final că se află în situația nu tocmai comodă (pentru că nu se aștepta...) de a deveni la rândul lui tată.

Este tocmai motivul care îl face să ajungă la casa părintească, dar gestul care ar fi trebuit să-i liniștească temerile îl zăpăcește și mai mult când descoperă că nimic din ceea ce memoria păstra în puritate nu era deloc așa, iar speranțele se năruie una după alta: tânăra, adorată în copilărie, nu e decât o cocotă spălăcită de provincie, prietenul e un farsor, profesorul e decrepit, tatăl nu reușește să-și deschidă sufletul către fiu... Singura care îl ajută pe eroul nostru este exact ființa cea mai îndepărtată de propria sa viață: femeia care trăiește cu tatăl său, o voce tandră în marea de suferință tăcută a arealului natal unde dramele nu reușesc să-și găsească alinare ori rezolvare pentru că nici personajele nu au suficientă voință pentru a le căuta. Punctează toate acestea – ce bine le-a creionat Mimi Brănescu! – și un alt personaj: soția (Narcisa Novac) prietenului, o ființă care suportă cât poate de bine firea duală a tânărului măcinat de vicii.

La reușita spectacolului și-au adus o importantă contribuție regia – care găsește resurse simple cu valențe de pozitare a textului, actorii care au jucat impecabil – în special Alexandru Marin, Monica Zugravu, Adrian Ștefan – textul cu felii de viață și imaginar nu tocmai comod, cu trimiteri către o zonă unde niciodată nu ne simțim confortabil: oglinda. Pentru că nu e ușor să te descoperi în fața ta, cu toate visele năruite, cu toate defectele... dar ar fi tare bine dacă am face-o, din când în când.

Să spunem și că muzica – Cornel Cristei, compozitor, e responsabilul – are un rol deosebit, iar personajele de coloratură, episodice - Mihail Ardeleanu, Ionel Spălatu și Ștefan Cudălbeanu (nu sunt actori...) – ajută la un contur frumos al piesei pe care sper să o (re)vadă cât mai mulți reprezentanți ai publicului.

Armanda Filipine
 Revista online Brăila Chirei
<https://brailachirei.wordpress.com/>

Un singur Paște pentru toți creștinii?

Zeno HALUPA

Vineri, 12 iunie 2015, în cadrul celei de-a treia *Reculegeri mondiale a preoților*, Papa Francisc a mărturisit că și-ar dori ca toți creștinii să ajungă la o dată fixă pentru sărbătorirea comună a Paștelui. După cum se știe, Paștele catolic este sărbătorit în prima lună după echinocțiul de primăvară (21 martie), potrivit calendarului gregorian. În schimb, pentru ortodocși, care utilizează calendarul iulian revizuit, Paștele acestora tinde să cadă, de obicei, cu o săptămână mai târziu: *Trebuie un acord* - este de părere Papa Francisc, precizând că *Biserica Catolică este dispusă să renunțe la data determinată pentru Duminica Paștelui, adică în prima lună după echinocțiul de primăvară*, mai ales că această disonanță pascală între creștini o consideră una *rușinoasă*. De asemenea, Suveranul Pontif n-a uitat să exprime, printr-o glumă, situația actuală: *Hristosul tău a înviat deja? Al meu o va face săptămâna viitoare* - asigurând că a avansat deja propunerea către Patriarhia Ecumenică a Constantinopolului și Patriarhieii Moscovei.

De menționat că data inițială a Paștelui a fost stabilită în anul 325, la Niceea, în timpul împăratului Constantin cel Mare, dar folosirea calendarelor diferite în sânul creștinismului a dus la existența mai multor date pentru aceeași sărbătoare.

Dorința Papei este una cât se poate de logică din punct de vedere teologic, dar, analizând-o atent și obiectiv, observăm că are multe piedici (unele vechi, altele noi) în împlinirea sa. De exemplu, în spațiul ortodox, celebrarea unei sărbători cu cei de altă credință este văzută drept o cădere în erezie, potrivit mai multor canoane. După anul 1054, catolicii și ortodocșii nu s-au privit cu ochi buni, atât din cauza diferendelor dogmatice, dar și din cauza anului 1204, când Constantinopolul este jefuit într-un mod barbar de către catolici, care uitaseră că se aflau în plină cruciadă. Abia în anul 1261 revine Constantinopolul grecilor, dar sub forma unor ruini, vlăguit și gata de servit, peste puțin timp, unui Imperiu Otoman flămând de istorie. De aceea, cuvintele Papei nu vor putea niciodată să aibă efect într-o țară precum Grecia, care, pur și simplu, respiră ortodoxie; ele ar fi văzute de majoritatea credincioșilor conservatori ca un gaz toxic.

Ridicarea reciprocă a anatemei dintre Constantinopol și Roma, la data de 7 decembrie 1965, este privită de unii ca un gest normal, de

apropiere și dragoste frățească între așa-numitele Biserici Surori, pe când alții, în special ortodocșii, o asociază ecumenismului de sorginte eretică.

Nici Rusia nu este departe de această situație. Ortodocși până-n măduva oaselor, purtătorii stindardului *celei de-a treia Rome* nu vor accepta niciodată să intre în cârdășie cu *prima Romă* (papalitatea) și mai ales la un asemenea nivel. O astfel de mișcare din partea Patriarhului Kirill se poate termina deosebit de urât pentru o țară deosebit de ortodoxă (proteste în masă, conflicte sociale, schisme).

România, pe de altă parte, este o țară care s-a deschis ecumenismului, dar nu întru totul. Părerile sunt și acum împărțite, iar personalități deosebit de importante din spațiul nostru religios, precum Arsenie Boca, Arsenie Papacioc sau Ilie Cleopa s-au arătat mereu împotriva oricărei apropieri de catolici, pe care-i consideraueretici. Să nu uităm că, în anul 1924, ortodoxia românească a făcut trecerea de la calendarul gregorian la cel iulian, revizuit, lucru care a dus, inevitabil, la disensiuni și schisme.

Pe de altă parte, situația alunecă în ridicol dacă se poate gândi cineva că protestanții și neoprotestanții vor accepta vreodată să aibă un Paște comun cu cei din Apuseni. Masacrul din *Noaptea Sfântului Bartolomeu*, Inchiziția, Reforma, Contrareforma etc sunt amintiri pe care urmașii lui Luther nu le pot șterge cu buretele decât în aparență, de dragul umanismului, dar nu din vreo realitate sufletească sinceră. După ce oceane de cerneală au luat drumul cărților scrise împotriva Papei (pe care însuși Luther îl considera ca fiind Antichristul!), este foarte greu de a se ajunge la un numitor comun în astfel de circumstanțe, mai ales dacă Papa ar fi cel care să aibă ultimul cuvânt de spus.

De menționat este și aspectul că Patriarhia Ierusalimului, Biserica Rusă, Biserica Sârbă și mănăstirile Muntelui Athos își desfășoară activitatea potrivit calendarului gregorian, dar chiar și așa, Paștele se sărbătorește în toată ortodoxia după calendarul iulian revizuit, cu scopul de a se păstra unitatea liturgică a ortodoxiei.

Bineînțeles, soluții pentru un Paște comun există, dar sunt puține și poartă pecetea compromisului, prea puțin al celui acord pe care-l dorește Suveranul Pontif. Fie papalitatea va adopta data iuliană a Paștelui ortodox (fără a fi obligată să renunțe la calendarul său gregorian), fie ortodoxia se va alinia datei gregoriene a catolicilor (fără a renunța, de asemenea, la calendarul său iulian).

Brăila - capitală culturală europeană?

În urmă cu ceva vreme, a apărut ideea și mai târziu concretizarea acesteia într-un proiect numit *Brăila, Capitală Europeană a Culturii*. Proiectul este inițiat de Asociația Brăila 2021 și aduce Municipiul Brăila într-o competiție națională pentru câștigarea statutului de Capitală Europeană a Culturii în anul 2021 alături de alte orașe importante din România: Timișoara, Craiova, Cluj, Iași, Baia Mare, Brașov, Sfântu Gheorghe și București.

Din câte se vede, există o concurență destul de mare pentru câștigarea titlului de *Capitală Europeană*. Startul a fost dat și fiecare dintre orașele enumerate mai sus s-au pus pe treabă, fiecare dintre acestea au început o amplă campanie de strângere de propuneri din zona societății civile, care reprezintă una dintre cerințele cele mai importante ale proiectului, astfel că s-a început o intensă campanie de promovare și, cică, o amplă dezbateră publică. O altă cerință foarte importantă din proiect este că fiecare oraș candidat trebuie să fie susținut local, regional și național, astfel că s-au căutat și s-au încheiat parteneriate cu orașe învecinate sau de dincolo de granițele țării.

Evenimentele culturale ce se vor afla în desfășurătorul acțiunii din 2021 vor avea loc în Municipiul Brăila și întreaga regiune de sud-est a României. Deja au fost strânse propuneri, care mai de care mai interesante dar și unele dintre cele mai *neobișnuite* - deși specifice brăilenilor, în cadrul discuțiilor ce au avut loc în întâlnirile cu cetățenii.

Nu de mult timp, în cadrul unei întâlniri la Primăria Constanței s-a dat publicității o listă cu propuneri ce a cuprins și idei dintre cele mai năstrușnice, cum ar fi: concerte de manele la Teatrul *Maria Filotti*, numere de dans sportiv la bară, concurs de spart semințe în fața blocurilor și concurs de table pentru seniori în parcurile Brăilei.

Din declarațiile unor oficiali, cu privire la propunerile de mai sus, reiese că s-a dorit ascultarea tuturor ideilor cetățenilor brăileni și că a fost un foarte interesant exercițiu de stimulare a imaginației. Se zice că printre cele mai importante criterii este și reușita angrenării populației orașului, acest proiect trebuind să fie unul cât mai popular.

După cum se vede, cele mai multe dintre ideile aflate acum pe listă sunt simpliste, banale și luate destul de în serios de conducerea asociației. Acesta fiind motivul pentru care mare parte din presă a scris că Brăila s-a făcut din nou de răs.

Virgil ANDRONESCU

Definiția orașului capitală culturală europeană: acest titlu reprezintă un element catalizator pentru o schimbare în cultura orașului și în ceea ce privește dezvoltarea sa generală și care să producă schimbări culturale, sociale și economice sustenabile.

Întrebare: dacă și în acest proiect au fost integrate propuneri prostesti și aberante, prin ce vom deveni un element catalizator pentru o schimbare în cultura orașului și în ceea ce privește dezvoltarea sa generală și care să producă schimbări culturale, sociale și economice sustenabile?

Ca o concluzie personală, dincolo de toată zvonistica, folclorul urban și dincolo de scepticismul sau optimismul unora sau altora, închei prin a spune că preconizata cifră de două milioane de turiști ce sunt așteptați în Brăila anului 2021 este o doar o glumă proastă. Ce să admire presupusa revărsare de turiști? Măcelul copacilor din oraș, gropile cu nemiluita din asfalt, kilogramele de excremente găsite pe metru pătrat, miile de șomeri omorându-și timpul spărgând semințe în fața blocurilor, haitele de câini maidanezi bine crescuți, nesimțirea unora prin mijloacele de transport în comun, blocurile de ghetou din centrul Brăilei, locurile de joacă pentru copii aflate în paragină, DNA- ul ridicând hoții și escrocii Brăilei, etc?

Da, avem teatru, avem bibliotecă, avem muzeu și cam atât. Și ce-i cu asta. Cu astea am rezolvat totul?!

Brăila - Capitală Culturală Europeană 2021? Avem șanse?

Brăila prin intermediul unui grup de inițiativă vrea să intre în competiția de Capitală Culturală Europeană 2021. Practic scopul acestui concurs îl constituie creșterea vizibilității orașelor participante și atragerea unui număr cât mai mare de oameni la evenimente culturale. Pentru noi cel mai bun exemplu îl constituie Sibiu care a reușit un salt turistic și cultural imens ca urmare a câștigării acestei competiții în urmă cu câțiva ani.

Și-au anunțat participarea pe lângă Brăila următoarele orașe : Alba Iulia, Arad, Brașov, București, Cluj- Napoca, Craiova, Oradea, Sfântu Gheorghe și Timișoara. Nu comentăm aici Bucureștiul deoarece capitalele de țară nu sunt favorizate în această competiție. Este luat ca exemplu Parisul care a pierdut.

Fiecare dintre aceste orașe candidate are atuuri. De exemplu Alba Iulia vine în competiție cu o cetate integral reconstituită, cu câteva muzee printre care și Muzeul Unirii, cu mai multe publicații de cultură pe care le sprijină de mai mulți ani (una dintre ele fiind *România literară!*), cu un program coerent. Ba mai mult au chiar un manual de identitate care a fost distribuit gratuit firmelor care doresc să sprijine candidatura. În plus orașul este mic, curat și în fiecare an are o vizibilitate sporită datorită Zilei Naționale.

Aradul numai pentru logo a primit 55 de propuneri iar pentru mascotă 16! Are muzee, o viață culturală activă, publicații și sprijin din partea firmelor locale și a autorităților!

În cazul Brașovului nici nu știu cu ce să încep! Au tot felul de organizații, de muzee și de locații unde propun și fac activități culturale. Orașul beneficiază de o expunere mediatică de excepție, de un centru refăcut, de puternice grupuri de media locale care promovează această acțiune.

Aceeași situație este și la Iași. Ziarele locale, televiziunile locale și regionale promovează candidatura orașului. Acum la toate manifestările tradiționale găzduite s-a mai adăugat un festival literar și o competiție de traduceri! Au deja o strategie adoptată de consiliul local și deja au alocat sume din buget pentru această problemă.

Mihai VINTILĂ

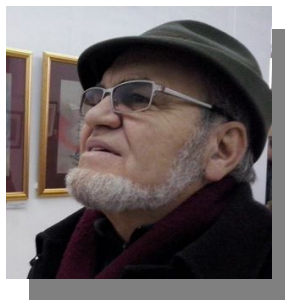
Cluj-Napoca pare a fi cel mai avansat. Au două festivaluri importante de film și teatru, două manifestări la nivel internațional de muzică, mai multe proiecte culturale. De exemplu la prima întâlnire a grupului de inițiativă au participat 615 persoane care au avut propuneri! Publicațiile culturale locale promovează puternic evenimentul. În anul 2014 orașul a investit în susținerea acestei candidaturi suma de 1 milion de euro!

Și despre Timișoara avem informații îngrijorătoare pentru candidatura Brăilei. Despre Oradea și Sfântu Gheorghe informațiile nu sunt prea multe, dar sigur nu stau nici ei. Nici Craiova nu stă, dar acolo susținerea politică pare a fi cam ca la noi.

Acum despre Brăila. În afara oamenilor din grupul de inițiativă care se zbat, nimic altceva nu se întâmplă. La ședința din ianuarie au fost cca 50 de persoane, în februarie o ședință s-a amânat, iar la următoarele s-au purtat discuții uneori sterile. Primarul Brăilei consideră prezentarea candidaturii, adică simpla participare, drept un succes! Oare el nu se uită în jur la mizeria pe care o patronează? Președintele interimar al Consiliului Județean Brăila, Viorel Mortu, se zbate dar nu se știe cât timp sprijinul său va conta ținând cont că poziția sa politică este provizorie.

Cu așa susținere, cu așa sprijin politic nu cred că avem vreo șansă. Nimeni nu va acorda acest statut unui oraș plin de gropi, de clădiri gata de prăbușire, unui oraș fără evenimente culturale susținute, unui oraș fără o promovare puternică.

Chiar și ideea unirii cu Galațiul nu aduce o îmbunătățire a poziției noastre. Dacă privim la competiție am pierdut din start... Nu ne rămâne decât să facem ceva pași pentru a reduce distanța, pentru a crește vizibilitatea, dar realistic vorbind putem pregăti de acum o viitoare candidatură ... undeva prin, anul 2080, când actuala clasă politică locală va fi de mult istorie.

Hugo MĂRĂCINEANU

Arta și cetatea (III)

Dumitru Poenaru *hospodarul comunei Brăila*, cum am spune azi arhitectul-șef al urbei, intuiește și previne o dezvoltare haotică, lipsită de gust și de durabilitate și la 1859 (cu un an înaintea Bucureștilor), dă ordinul ce conduce programul de construcții în *ocoale*, raioane bine definite, nefăcând rabat de la calitatea materialelor, dimensiuni și decorațiuni și încheie cu amenințarea că *domnii proprietari și constructori vor fi aspru îndatorați, nici măcar pe motivul că nu știu a ceti și scrie. Vedeți îndatorați ca obligație de onoare și nu amenințați, siliți, pedepsiți cum este astăzi, cu amendă!*

Orășanul, masa locuitorilor, publicul n-are nici un contact cu arhitectura, cu pictura, el vrea să câștige, să se îmbogățească și cel mult să se distreze, să chefuiască (în termenii epocii) și s-a umplut Brăila de ceainării, cafenele, cazinouri, șantanuri (cafenea, restaurant, local cu program artistic), teatre de revistă, iar pentru lumea subțire ce aflua spre Eldorado-ul dunărean a apărut conservatorul *Lyra* și prin donație a apărut teatrul comunal.

Evreii aveau școala de băieți și fete, grecii și-au construit școala lor, lipovenii dominau Comorofca, Piscu și urmau școala de duminică de la bisericile lipovenești. Macedonenii se mențin într-un grup compact, impenetrabil și odată cu avântul economic au apărut: austrieii, nemții, cehii, sârbii, bulgarii, italienii, croații și și-au ridicat biserica evanghelică, protestantă, bulgară, romano-catolică.

Din ce să formezi, cum să ai acumulare de potențial pentru dezvoltarea unui public receptiv la artă, până și pervertitul Tăttărescu, ce văzuse Europa, nu s-a putut acomoda și pictura de la biserica greacă a fost terminată de elevii săi, iar celelalte biserici sunt pictate într-un stil străin rupt de rădăcina care a creat Curtea de Argeș ori minunile Bucovinei într-un stil așa-zis neobizantin influențat de pictura lui Tăttărescu cu care acesta se întorsese de la Roma.

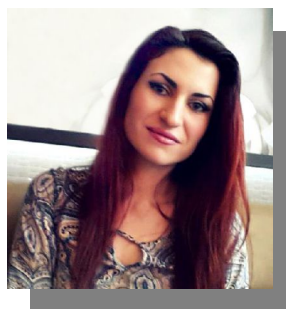
Oamenii simpli, cei mai mulți analfabeți ori școlii cu patru clase primare, își procurau *tablourile* de la bâlci, de la Drăgaică, de la iarmaroace: *celebrele* coșuri cu maci cât o varză, peisaje văroase cu nopți de iarna cu o lună mămligoasă, cerbi cât un taur ori cei mai mulți și le confecționau singuri prin cusut și țesut imitând goblenul prin cusătura în muscă, dând obiectelor și o valoare utilă pe lângă cea decorativă; scoarță ori peretar, covor, velniță, acoperitoare etc.

Tradiția *tablourilor de tarabă* se continuă încă în piețele Brăilei și în împrejurimi, s-a evoluat puțin *artistic*, fac copii la comandă ori la... ghici, pe care le semnează cu numele lor umplând Brăila de Aivazovski, Repin, Levitan, Grigorescu, Luchian deveniți Popescu, Ixulescu, etc.

Apariția fotografiei și a institutelor, academiilor, studiourilor, saloanelor etc, de fixare a imaginii (că toți fotografiile se cer a fi artiști, creatori, oameni sensibili), mulțimea atelierelor Klein, Kuttner, Regalei Zelevski, Waisman, Studioul Jana, sunt dovada că *onor clientela* comanda și aprecia *tabloul de nuntă, mirele și mireasa, portretul domnișoarei, casa domnului, vapoarele Daniel, Moara Violatos, Lichiardopol, uzina electrică, uzina de apă, Regală, cazinoul, Lacu Sărat, Portul, Monumentul*, multe colorate în tehnica și spiritul litografiei.

Despre *domn pozar cu mână*, cum îl gratula vardistul cu nas de bețiv pe Nicolae Grigorescu, n-avem nici o informație, poate doar ceva ateliere de icoane ale lipovenilor fervenți adoratori ai icoanelor pe lemn de tei (lipa = tei), care și-au păstrat obiceiul ca la întemeierea unei familii, aceasta să fie dotată cu o icoană personalizată, comandată special, ca să-i protejeze și să-i țină la credința pentru care au fugit din Rusia reformatoare a Țarului Petru.

Elita, aristocrația (nu de puține ori de sorginte princiară greacă, sârbă, italiană), călătorea și își comanda portretele, peisaje, naturi statice la Viena, Budapesta, Paris ori Veneția, Padova, Roma, Odesa.

Ioana GRIGORE

Istoria și simbolistica inelului de logodnă

Când a apărut inelul de logodnă? Ce simbolizează el, istoria acestuia și multe altele, le vom afla în cele ce urmează. Primul care, oficial, i-a oferit iubitei sale, Maria de Burgundia, un inel de logodnă cu diamante, a fost Arhiducele Maximilian al Austriei, în anul 1477.

De fapt, marcarea legăturii dintre două persoane se practică încă din preistorie. Oamenii peșterilor foloseau brățari împletite din iarbă, pe care le puneau în jurul mijlocului, încheieturilor mâinilor și gleznelor femeilor, pentru ca spiritul acesteia să fie sub protecția bărbatului.

Egiptenii considerau cercul, ca fiind un simbol al eternității, neavând început sau sfârșit. Ei credeau că, în al patrulea deget de la mâna stângă, s-ar afla o venă care ar duce direct la inimă. Ideea a fost preluată apoi de greci și de romani, aceștia din urmă denumind-o, *vena amoris* sau *vena iubirii*. Din această cauză, inelul de logodnă își are locul pe al patrulea deget.

Inițial, singura componentă a bijuteriilor, era metalul, cu finisaj brut și margini neregulate, trecându-se apoi și la încastrarea pietrelor prețioase și semiprețioase, șlefuite și realizate atent. La începuturi, bijuteriile erau folosite pentru etalarea bogăției și ca monedă de schimb în tranzacțiile comerciale. În Roma antică inelele erau realizate din fier și simbolizau legătura puternică dintre un bărbat și o femeie.

În Anglia secolului al XVII-lea, ca și în Franța, erau în mare vogă, poeziile de dragoste, fapt pentru care, inelele de logodnă și nuntă erau făcute din argint și inscripționate pe dinăuntru și dinafară cu versuri de iubire.

Încet, dar sigur, aurul a devenit preferat, dând naștere și unor superstiții. Potrivit folclorului irlandez, o legătură sentimentală care nu era sigilată cu un inel de aur, era fie ilegală, fie aducea ghinion. Altă superstiție spunea că, inelul trebuia să fie de mărimea potrivită, deoarece unul prea strâns reprezenta o gelozie chinuitoare, iar altul prea larg simboliza un partener neglijent sau infidel.

În epoca modernă, până la marea criza economică, un bărbat care rupea o logodnă, plătea scump pentru aceasta. Despăgubirile includeau cheltuielile pentru pregătirea nunții, daunele psihice cauzate, la care se adauga și o estimare privind pierderea altor pețitori pe perioada logodnei. Despăgubirile creșteau, dacă femeia întreținuse și relații intime cu logodnicul, situație în care se aflau majoritatea femeilor între Primul și al Doilea Război Mondial.

PRINTEASA MARY I

A primit inelul de logodna cand avea numai 2 ani.

JACQUELINE BOUVIER

În 1953 Kennedy a cerut-o în casatorie pe Jacqueline oferindu-i un inel de logodna cu diamant de doua carate si smaralde.

GRACE KELLY

Grace Kelly a devenit logodnica printului Rainer al Monacoului in 1955. Diamantul avea 12 carate.

PRISCILLA PRESLEY

Elvis Presley a cerut-o in casatorie pe Priscilla cu un inel cu diamant de 3,5 carate inconjurat de 21 de diamante.

ELIZABETH TAYLOR

Elizabeth Taylor a devenit logodnica lui Richard Burton in 1968. Acesta i-a daruit un inel de 33 de carate, mai tarziu oferindu-i unul de 69 de carate semnat Cartier.

În Europa medievală, inele din aur și argint erau înfrumusețate cu pietre prețioase ca: rubine, safire și diamante. În Anglia, în timpul ceremoniei nunții, mirele puneă mai întâi inelul pe degetul arătător de la mâna stângă, apoi pe cel mijlociu și la sfârșit, pe cel inelar, spunând: *În numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh.*

Începând cu anul 1935, despăgubirile se reduc, rămânând totuși semnificative, pe motiv că șansele de căsătorie ale femeii după ruperea unei logodne erau mult mai mici. În aceste condiții, inelul de logodnă cu diamante constituia o garanție și o asigurare financiară.

Istoria și simbolistica inelului de logodnă

(continuare din p. 14)

În credința ortodoxă, în rugăciunile de la logodnă, putem observa importanța schimbului de inele și semnificația profundă a acestei practici. Noi privim acest schimb oarecum superficial, doar ca pe un semn al fidelității reciproce. De fapt, în *Rugăciunea inelelor* inelul are o semnificație mult mai aparte, fiind un semn al făgăduinței lui Dumnezeu către om și un semn al logodirii omului cu Dumnezeu.

Dacă ne referim în continuare la simbolistica inelului de logodnă, aceasta este strâns legată de modul lui de realizare. De exemplu, în cultura celtică, inele de logodnă sunt realizate cu simboluri specifice care urmează strict tradiția. Metodele moderne, în schimb, vizează crearea unor elemente unice și personalizate, cum ar fi: filigrane sau gravări delicate, reprezentând cuvinte și cifre (data când s-au cunoscut cei doi, prima întâlnire), sau încadrarea pietrelor alese în funcție de zile de naștere și zodii..

Mulți dintre noi optează pentru modelul *inelului de logodnă cu trei pietre*, însă puțini știu că acesta este învăluit de semnificații. Cifra *trei* este în primul rând, cifră magică, perfectă, *cu început, mijloc și sfârșit, simbol al Trinității*.

Fiecare piatră reprezintă diferite etape în relația celor doi: prezentul, trecutul și viitorul, ansamblul putând fi perceput ca imaginea atemporală și longevivă a iubirii lor. De asemenea cele trei pietre simbolizează prietenia, dragostea, fidelitatea, iar împreună, întregul familiei.

Luând în considerare istoria inelului de logodnă, valorile multiple prezente în diferitele culturi ale lumii, puritatea și sacralitatea, date de credințele religioase, este clar că inelul de logodnă reprezintă un simbol puternic, magic, cu o importanță aparte, care are la bază, sentimentul pur al iubirii, dar și maturitatea și greutatea pe care trecerea timpului și experiența oamenilor i le-au acordat.

De aceea, atât purgatorul cât și cel care îl oferă, trebuie să fie conștienți de însemnătatea și semnificațiile acestuia și să îl aprecieze la adevărata lui valoare, de simbol al dragostei neprețuite.

Darul nației noastre, poezia

Observ, cu destulă tristețe, că lumea s-a schimbat și a uitat aplecarea spre poezie. Până când țara se va așeza pe soclul ei și până când lumea își va dea seama că îi lipsește ceva, poezia va zace în paginile cărților, uitată.

Trăiesc scriind și scriu trăind, luptându-mă cu prejudecățile unei lumi incerte despre care aș putea să spun că, odată, cândva, știa că poezia este o hrană a sufletului fără de care nu poți trăi. Dragostea dă viață și pentru asta merită să lupti.

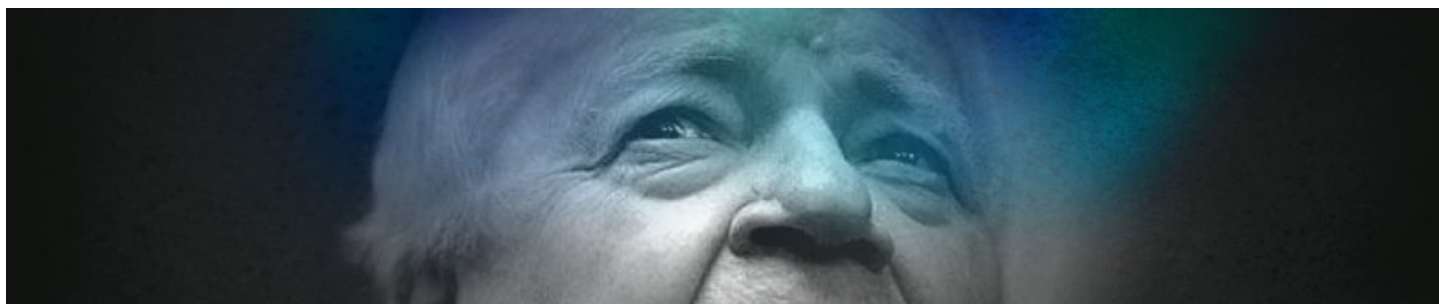
Ion GRIGOROIU

Am trăit, am învățat și am înțeles că, dacă pentru poezie înseamnă frunza, floarea și fructul, pentru om poezia înseamnă iubita, soția și copilul. Deci, poezia este o certitudine și ea nu poate lipsi din dimensiunea timpului.

Aștept întoarcerea la poezie, cu siguranța că ea ne va lumina viața, calea și destinul.

Aștept ...

Concursul Național de Proză Scurtă *Fănuș Neagu*, Brăila, ediția I-âi, 2015

Mihai VINTILĂ

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila, în colaborare cu Consiliul Județean Brăila, Primăria Municipiului Brăila, Muzeul Brăilei *Carol I*, Inspectoratul Școlar Județean Brăila, Uniunea Scriitorilor din România, Filiala Sud-Est și Școala *Fănuș Neagu* Brăila, a organizat Concursul Național de Proză Scurtă *Fănuș Neagu*, Ediția I-âi, 2015.

În urma unui îndelungat proces de selecție, juriul a decis acordarea următoarelor premii:

Marele premiu

Daniel PANDELE, Colegiul Național *Sfântul Sava*. București, clasa a-XII.

Categoria: 11-14 ani (ciclul gimnazial)

1. Adina Iuliana CALU, Școala *Dimitrie Cantemir*. Brăila, clasa a-VIII-a.
 2. Eliana Elena ISARI, Școala *I. Al. Brătescu-Voinești*. Târgoviște, clasa a V-a.
 3. Onisim PÎNZARIU, Școala Gimnazială *Mihail Kogălniceanu*. Dorohoi, Botoșani, clasa a-VII-a.
- Mențiune. Cătălina CIBI, Școala Gimnazială *Acad. Marin Voiculescu*, Giurgiu, clasa a-VII-a.

Categoria: 15-19 ani (ciclul liceal)

1. Andreea Letitia POPA, C. N. *Gh. Munteanu-Murgoci*. Brăila, clasa a XI-a.
 2. Diana ȘTEFĂNESCU, Colegiul Național *Unirea*. Brașov, clasa a XII-a.
 3. Cristina-Mihaela BOTÎLCĂ, Liceul *Mihail Kogălniceanu*. Snagov, jud. Ilfov, clasa a XII-a.
- Mențiune. Florin MARIN, S.G.S. Tichilești, Penitenciar, jud. Brăila.

Revista pe internet

Astăzi când timpul nu mai are răbdare și când viteza și deschiderea spre public sunt esențiale pentru orice publicație prezența *pe internet* a devenit o necesitate.

Ca urmare am realizat și lansat site-ul www.litera13.ro unde se pot găsi o parte din materialele publicate în revistă, dar și alte informații atractive.

Așteptăm opiniile dumneavoastră pe adresa redacției, dar și pe adresele de e-mail. De acum vom fi mai ușor de găsit și mai ușor de citit.

Proezie

Dumitru ANGHEL

Scriitorul Alexandru Hanganu este receptat în arealul literar brăilean și național ca un reprezentant redutabil al epigramaștilor, creatori de literatură... în răspăr, puși pe hartă și cu un simț al umorului, uneori chiar peste limita elegantă a dialogului pașnic, autori de poezie în format mini, de doar patru versuri, dar respectând canonul prozodic al rimei împerecheate, încrucișate sau îmbrățișate; poeți talentați, deși sunt priviți... *cam de sus!* și cu o nedisimulată țâfnă, contestatară de către ceilalți- puțini ce-i drept!- poeți, care atribuie epigramei stigmatul de facil, desigur nedrept și discriminator.

Adevărul este că epigramaștii au personalitatea unor tipi talentați, inteligenți peste medie și cu un acut simț al umorului, iar epigrama este acceptată ca o specie a genului liric cult, alături de sonet, odă, elegie, rondel, glossă, pastel, în ciuda unor... *cârcotași*, care o văd ca pe o *damă de companie* la recepții sclifosite, elegantă și frumoasă, frivolă și inaccesibilă, dar după care se îndreaptă priviri admirative și invidioase, mascate de o țâfnă scrobită și neconvingătoare.

Este și inexplicabilă și din ce în ce mai rar întâlnită această atitudine; și pe bună dreptate, pentru că epigrama are un precedent convingător. Începuturile epigramei în limba română sunt cunoscute încă de la cea dedicată autorului *Psaltirii în versuri*, mitropolitul Dosoftei, în secolul al XVII-lea, apoi la altele semnate de Antioh Cantemir, un secol mai târziu, în limba rusă, deși mai credibile și mai de laudă sunt catrenele în limba latină ale marelui umanist Nicolaus Olahus, fiul unui boier din familia Basarabilor, nepot al lui Iancu de Hunedoara și văr cu regele Matei Corvin. Au cochetat cu epigrama, adorata... *cenușăreasă* a liricii, poezii Mihai Eminescu, Octavian Goga, Ion Luca Caragiale, Tudor Arghezi, și chiar contemporani de marcă: Nichita Stănescu, cu concursul și încurajarea criticilor literari Șerban Cioculescu, Al. Piru, Mircea Iorgulescu...

Domnul Alexandru Hanganu este un poet-epigramist de excepție, alături de o listă lungă de colegi din cenaclul brăilean *Ștefan Tropcea*, care a convins cu cartea sa de referință apărută în 2011, *Sclipiri de artificii*, care-i întregește coordonatele stilistice pe un registru tematic, ironic și persiflant, incriminant, ca un tratat de etică, pe un contrapunct moralizator și de educativă lecție civică, din care citez doar un catren, în care ironizează pretinsa *lume bună* a parveniților și a îmbogățiților peste noapte: *Ajunși patroni și având prestanță, / Consumă caviar, homari, / Și fac amor de la distanță / La cât li-s burțile de mari (Soții privatizați)*, lângă care adaugă crochiul epic, un fel de aforism-concluzie: *Ca pilot, i s-a părut normal să aibă și nevastă parașută.*

Epigrama din *Sclipiri de artificii* are modulații tematice pe portative, când grave, ca o sarabandă de baroc preclasic, când patetice, ca un *scherzando* preromantic, dar și în tonuri discordante de Stravinski. Lexicul epigramelor domnului Alexandru Hanganu are dimensiuni de-o mare diversitate, de la eleganța ușor pedantă a unui salon literar elitist, la partituri licențioase și pudibonderie insinuantă, agresivă și cu intenția deochetă de a șoca prin argou colorat ori jargon prețios, evident bășcălios, dar toată tevatura lingvistică fiind salvată de un umor inteligent și provocator.

Cartea lansată recent de scriitorul Alexandru Hanganu, *Proezie – Texte expresii și poezii cu recul*, Brăila, Editura Centrului de Creație, 2014, 208 pagini continuă ceea ce a început cu volumul de lirică umoristică de care aminteam mai sus, dar și pe un prag valoric superior, pentru că locul epigramei l-au luat proza și poezia, dincolo de structura prozodică a catrenului, dar a păstrat aceeași tematică și același stil.

Volumul *Proezie* este organizat editorial pe două capitole: *Cascade*, primul, paginat ca o *apă în cădere* (pag. 4-131), cu proză umoristică și *Eufemisme cu picioare* (pag. 133-200), al doilea, cu trimitere la poezie, din care a rezultat... hibridul de gen și specie literară de pe copertă și a păstrat, ca un al treilea capitol, celebrele sale definiții, scrise în josul paginilor, de tipul: *Farsoare – una care crede că Soarele este un far; Tribun – apreciat de femei că face cât trei; Fosă nazală – spațiu de la Operă unde instrumentișii cântă pe nas; Nurori – cele ce-și arată nurii soacrelor; sau și mai celebrele și spiritualele*

sale aforisme-satirice, din care citez câteva: *A ațâțat cu nurii ei focul de la inima lui și l-a fript; Când a văzut sticla goală, s-a culcat cu ea; A avea o cultură bogată pe pământul de sub unghii; Când i-a venit mintea la cap, l-a găsit plin de prostii.*

Volumul *Proezie*, o antologie umoristică de proză, poezie, definiții și aforisme surprinzătoare, îndrăznețe, inteligente, agresive, ușor indecente, unele; ironice, satirice, persiflante, batjocoritoare, insolente, altele; atipice *perle de satiră și umor, pe față sau... pe dos*, directe sau... *cu mânuși*, aparent nevinovate sau voit ofensatoare; *ca la ușa cortului*, când înfierează vulgaritatea agresivă, proasta creștere, ifosele fără acoperire, mârlnăria, lipsa de cultură, prostia omenească. Sau, un manual, un dicționar complet de umor, și o variantă de caricatură, realizată nu prin desen, ci prin cuvinte, cu o semantică deturnată, modificată, îmbogățită...

Domnul Alexandru Hanganu se dovedește astfel un maestru al literaturii de umor, pe care îl așez, fără exagerare și dintr-o sinceră admirație, alături de marii maestri ai genului, pentru flerul și nonșalanța cu care folosește limba română în latura ei cea mai expresivă și mai penetrantă. Dacă s-ar lua în serios, scriitorul Al. Hanganu ar putea elabora un... *Dicționar al limbii române hazlii*, al metaforei-bufe, pentru latura artistică a literaturii de comedie.

Domnul Alexandru Hanganu este desenat în linii aspre, colțos și agresiv, aparent *cumsecade*, pentru ca să-și păcălească *victimele*, deși nu este nici colțos, nici agresiv, nici *parșiv*, cum îl cataloghează... *prietenii* (cu și fără ghilimele), dar poate fi catalogat după *portretul* semnat de Leonte N., datat 9 septembrie 2011, de pe coperta a-IV-a; în ton cu coperta I-âi, cu cele 42 de măști de carnaval, de carnaval al umorului, cu o gamă cremoasă a fizionomiei, de-o diversitate surprinzătoare; de la râsul nestăvilat și *năvalnice hohote de râs*, la rictusul sarcastic ori disprețuitor, ori îmbufnat... până la rânetul ursuzului și sictirul disprețuitor al prostului *sadea*; adevărate A.D.N.-uri de identificare, cu aplecare spre latura cea mai... *discutabilă* și cu evoluția cea mai surprinzătoare, chiar și pentru creatorul din Ceruri, care n-a intuit, în latura sa perfectă, ființa inteligentă și superioară, de la Adam și Eva încoace; și l-a determinat pe Darwin să acrediteze concepția atee a evoluției vieții pe planeta Pământ.

Cum spuneam mai sus, scriitorul Alexandru Hanganu este un cunoscător al celor mai subtile nuanțe semantice ale limbii române actuale și, din aceste motive, dominantă stilistică a microprozelor sale umorist-satirice este marcată de latura aparent... neîngrijită a exprimării, deși tocmai această șarjă de lexic nonconformist îi asigură originalitatea și acuratețea stilistică, cu arma ironiei în *linia întâi* a literaturii militante.

Titlul complet al cărții domnului Alexandru Hanganu, *Proezie – texte, expresii și poezii în recul*, sugerează, ca să nu existe niciun dubiu asupra profilului tematic și structural, o manieră atipică de meticulozitate, care aduce a... *brambureală* programată, adică un gen de ostentație mai mult ironică decât necesar lămuritoare, cu trimitere la prozaicul final... *rămâne ca-n tren!* Primul segment al volumului, proza, ocupă, așa cum spuneam la început, cel mai întins spațiu, acele povestioare – mai mult de jumătate sau treisferturi de pagină – peste 100, scrise în cea mai... *zburdalnică* limbă română, de la Anton Pann la șezătorile de altădată; de la Bacalbașa la I.L. Caragiale și de la Al. Hanganu la Al. Hanganu; într-un recital de lingvistică aplicată, cu accent pe latura ei de neoașism, mai mult de *paradă verbală* sau antimodel pentru snobii care se exprimă *din vârful limbii* și cu disprețul la purtător.

A doua structură editorială, *marca Hanganu*, i-aș zice, pentru că apare și în volumul de epigrame *Sclipiri de artificii*, plasată în partea de jos a paginilor – fie de proză, fie de poezie – *definiții* în *doi peri* sau *microaforisme*, din care am citat câteva, se conturează ca un... *joc de-a luatul în tăbârcă*, sau ca o nevoie umană de a ne exprima altfel, de a comenta, de a bârfi, de a... ne afla în treabă, dar care reprezintă cea mai nevinovată formă de protest împotriva a tot ceea ce ne nemulțumește, ne displace, ne sictirește și ne îndeamnă la... sfânta înjurătură!

Ultima secvență, poezia, din capitolul *Eufemisme cu picioare*, adună peste 60 de poeme în manieră clasică, cu ritm iambic și trohaic; cu rimă împerecheată, încrucișată sau îmbrățișată, cum a învățat domnul Alexandru Hanganu la școală, când lua premiul I-âi cu coroniță și recita versuri de Coșbuc și Eminescu la serbările festive.

În lipsa lui Noe, la porțile transfigurării...

Virgil Andronescu – *Cronica potopului de după Dumnezeu*, București, Editura Zorio, 2014.

Literar vorbind, ancorat încă în porturile unui modernism existentialist, în care biograficul țese referințe la suferințele unor Ștefan Petică, Panait Cerna (poetți din alte timpuri, dar cu o sensibilitate la fel de atinsă de maladiv), Virgil Andronescu scrie o cronică (și de frate îndurerat – volumul este scris, tipărit *în memoria* fratelui Vasilică) aproape psalmică, aproape deznădăjduită...

Durerea este un mareașal tiranic care ispitește și conduce armatele de cuvinte într-un deșert fără nume, nu înainte de a sădi sentimentul tulburării liniștii celorlalți, străini și surzi la strigătele de disperare ale celor încercați. Durerea pare a însoți mesajul, cronică încă de la *geneză*, unul dintre primele poeme purtând acest titlu...

Simțul estetic îl face să creadă sau măcar să scrie epitaforic, de la primele rânduri: *sânge din sângele meu/ s-a scurs precum stropii unei ploii/ la început de primăvară/ dinspre pământ spre Cer/ Dumnezeu a prins-o-n palma Sa/ și-a mai făurit o stea* (p.11).

Totuși, optimismul e o pasăre (sau un înger) rară, Dumnezeul fiind parcă mai greu de găsit, chemarea fiind deseori strigăt în gol... Damnațiunea, negarea par a însoți trubadurul (*confundat mereu cu o paiță*, p.27) care mai caută domnița ideală, după cum ar rezulta din *după Dumnezeu, potopul*, subliniere a condiției umane, cu toate neajunsurile sale. Ce mai la deal, la vale, Dumnezeu este un ciudat, dacă nu cumva zeul este mereu oglindire falsă a personalității celui care-l caută sau îl pierde: *Cu Dumnezeu am grabă mare:/ Tot chefuim de zor -/ Alergăm desculți prin soare,/ Tot chefuim prin lumea viselor.// Ciudat mai sunt la băătură,/ Bizar mai e și Dumnezeu -/ Chefuim la noi în băătură,/ Ciudat mai e norodul meu,/ Ciudat mai e la băătură!* (p.15).

Ideea din poemul *ciudatul Dumnezeu*, după cum se numește poemul de mai sus, este mai mult decât interesantă, putând fi mult mai dezvoltată, urmărindu-se prietenia aproape adolescentină a zeului întrupat cu un misterios apropiat, sub soarele de foc al Palestinei.

A.G. SECARĂ

Un arghezianism dur se preumblă printre pagini: *Dumnezeu mi se plimbă prin gură -/ Mă rog înjurând/ (...)/ Știu cum să-l fac să-l aduc/ pe Dumnezeu cu picioarele pe pământ*, poemul *aură de cer* fiind unul dintre cele mai... strigătoare la cer pentru nedreptățile și suferințele pe care nu toată lumea le poate justifica, imaginea zeului care aleargă nebun cu poetul în cârcă, *prin ploaie, /viu muribund* este una dintre cele mai zguduitoare și de neuitat, lângă grafica de la pagina 18 care reprezintă mai previzibil o ființă umană zdrobită de un picior uriaș (apropo, grafica aparține pictorului Hugo Mărăcineanu).

Tot teribilă este și imaginea - vorba vine - a celui născut fără trup, idee foarte bună, dar inspirația nu l-a dus până la împlinire, continuând jocul poet-critic, putând spune că poemul s-a născut doar cu jumătate de trup...

Uneori, textele par pagini de jurnal, trimise sau nu epistolar câte unei ființe dragi, cum ar fi mama, *steaua cea mai stea*, poem înduioșător (voit naiv), care demonstrează că poetului nu-i este teamă să-și arate slăbiciunile. El ar putea striga precum Alain de Botton, care invocă iubirea pentru slăbiciunile sale, singurele care ar merita, ar fi turnesolul dragostei adevărate.

Autoflagelarea, autodeprecierea sunt materiale din care Virgil Andronescu nu se sfieste să compună. Un poem de dragoste precum *dau pentru tine un cal regesc* amintește de poezii numiți mai sus, dar și de un Minulescu, ori, ca în *cerșetorul de iubire*, prin formă și nu numai, de Villon...

Aurel Furtună, în scurta postfață, spune despre Virgil Andronescu că are o înclinație deosebită către *zugrăvirea răului*. Aș spune că mai degrabă pentru zugrăvirea încercărilor prin care poate trece un om pe pereții arcăi lui acel Noe invocat în final, care este de fapt acel *fără trup* atât de binevenit în lirica noastră. Răul ar fi și Timpul, lipsa lui, pierderea lui, el, Maestrul care ne poate sculpta, ne poate roade, poate modifica Spațiul, poate înnebuni gloata.

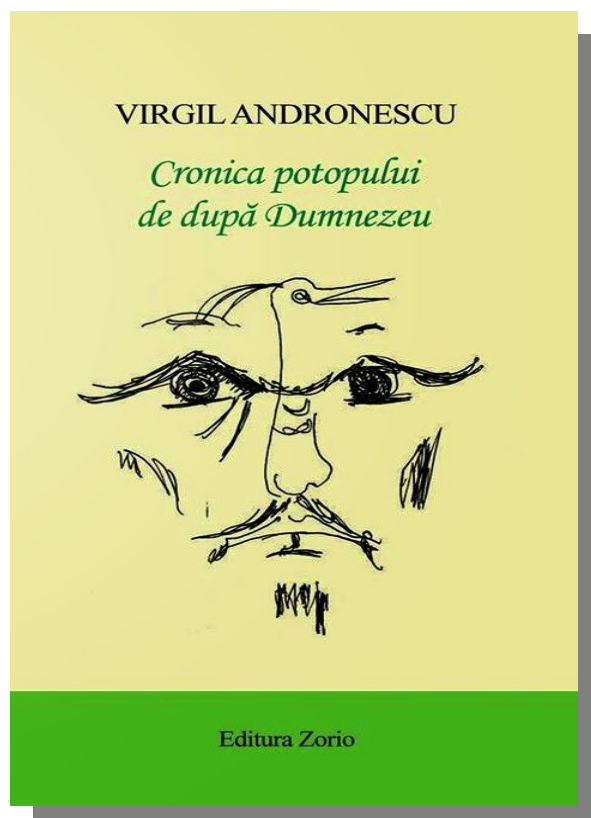
Această *via dolorosa* poate avea ca imagine finală versurile *zidită-i lumea de la temelie/ ca turnul cel ce stă grăbit să cadă*, cuvintele sale potrivite având uneori inflexiunea versetului biblic ori a celor mai vechi înaintași ai literaturii române: *de la începuturi până-n veșnicii/ om pe om se cern se neagă// să ridice viața fără temelii*.

Desigur, deseori, strigarea sa este prometeică (eroul este invocat și el, de pildă la p.39, 58), Scrisul este văzut ca un blestem, dăruit, totuși, de stele, o fire mai colerică, mai vitalistă putând fi ușor iritată de tonul melancolic, fatalist, câteodată evident anticlofil: *Citesc o poezie/ iubita mi-a plecat departe/ trăiește-n mine/ un hoit zbatându-se-n-tr-un hău// în noaptea sat dintre ani/ iar am greșit/ mi-a plâns în neuroni/ un suicid fatal*, empatizarea neîmpiedicându-ne să observăm că, oricum, orice suicid este fatal și că deseori transfigurarea metaforică se surpă, tonul de lamentație sufocând imaginația...

Dar, vorba poemului de la pagina 47, *pe la Termopile trecem toți*, pe la un Termopile literar, în acest caz... Dar aici nu este vorba despre victorie sau înfrângere! Între un potop și următorul, expresia *de după Dumnezeu*, este atât de grea încât îți dă fiori să fii martorul unei asemenea lumi, atât de pustii, în pofida tuturor aparențelor...

A scrie despre această stare atât de metafizică este un act de curaj, a mărturisi despre absența posibilă a zeului, chiar și aproape eminescian câteodată (*n-am știut decât a iubi/ de acum trebuie să reînvăț/ verbu/ a muri – din obiect uitat în afara cetății*, p.53), câteodată chiar și prozaic, înseamnă a lupta pur și simplu pentru A CREDE...

În fața acestei lupte, a luptătorului, nu poți decât să te înclini, ca și *albastrele năluci* (poem de agonie și extaz al seninătății regăsite, chiar și temporar, p.55) în fața destinului omului din totdeauna, a condiției sale! Uneori teribilist imitând soarta șarpelui mitologic, auto-devorându-se cu iluziile sale, cu și despre femei, în cazul bărbatului – a se vedea poemul *m-am îndeletnicit în a mă devora...* Nu închei înainte de a remarca și ludicul, uneori lugubru, dar care dă o notă aparte de autenticitate, în pofida ecourilor nichita stănesciene sau populare: *când moare calul/ câinii au vrut/ se-aude alt nechezat de cal/ ca valul/ lovind într-altul val// din val/ în val/ din cal în cal// nechează calul/ latră câinii/ din mal în mal/ din val în val* (p.67).

Poate literatura este un alt vis din vis pentru Virgil Andronescu, poate altă încercare a mării de oameni cu sufletul (parafrazând oarecum poemul *să înceteze războiul!*), eoul purtând versuri precum *prin tot ce am pățimit/ devine poartă/ muțenia din noi*. Între a număra mortăciuni (ca într-un poem la pagina 72) și a număra metafore ar fi prea dureros și într-un final parcă l-am cita pe Ovidiu Genaru, cu ale sale *patimi după Bacovia*, un vers din *la sânii tăi lăptoși ca visul unui mai solar* (de V. Andronescu) sunând atât de bacovian: *sunt beat sub mortul felinar. amar* (p.74)...

Mda, finalul chiar este bacovian, *Dumnezeu nu răspunde la telefon*, după cum observă și Petre Crăciun în prefață, *tramvaiul 21 nu poate face minuni*, orașul chiar poate miroși a câine murat/plouat, sufletul dă senzația putreziciunii, doar oniricul parcă mai poate promite ceva, o Evă care și-ar striga numele în limba română sau ar striga poetul să-și mai cânte nefericirea aproape incredibil de bine *interpretată* până și de îngerul personal...

Ca un Gene Kelly în *ploaia suspendată în noi!* Un Gene Kelly sumbru, aproape tenebros, fără a ne gândi la Nerval!

Evenimente culturale brăilene

Vergil Matei a lansat *Dincolo de patul armei - Diribau* apărut la Editura Torent Press din Brăila • Brăilean prin locul nașterii și prin spirit, Valeriu Ion Găgiulescu a lansat la Biblioteca Județeană *Panait Istrati* în sala *Fănuș Neagu* noua sa carte *De-a râsu'-plânsu'* apărută la Editura Istros a Muzeului Brăilei •

Mihai VINTILĂ

Semnalăm prima ediție a *Festivalului Brânzei de Gulianca* care a avut loc în satul Gulianca din comuna Salcia Tudor, județul Brăila în 9 și 10 mai 2015. Ideea jurnalistei Gabriela Popa și a revistei *InfoZONE* a fost sprijinită imediat de *InfoEST.ro*. Alături de Primăria și Consiliul Local Salcia Tudor, școala din localitate, Căminul Cultural, Ansamblurile Folclorice *Tudorencele* și *Mugurii Tudorencelor*, manifestarea a fost sprijinită și de Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală, Biroul Regional Sud-Est. Seminarul R.N.D.R. cu tema *Brânza de Gulianca - demersuri oficiale pentru a deveni brand național și european* s-a bucurat de un mare succes. • Consemnăm extraordinarul simpozion *Vârstele Poetice ale Anotimpurilor* și cea de-a IV-a ediție a *Festivalului Național de Creație și Interpretare Ana Blandiana* de la Brăila care a beneficiat de prezența poetei, a lui Romulus Rusan și a lui Nicolae Băciuț. Felicitări doamnei Gabriela Vasiliu fără de care această frumoasă manifestare care a adunat eforturile literare a 1.200 de copii nu ar fi fost posibilă • Colegul nostru Alexandru Halupa a avut un reușit moment poetic în Grădina Publică din Brăila cu ocazia unui eveniment, organizat de armată, duminică 14 iunie și dedicat poetului național Mihai Eminescu • Filiala U.A.P. Brăila a vernisat expoziția *Ritmuri Dunărene* în Galați la Galeria de artă *N. Mantu* • A XII-a ediție a Festivalului Internațional al Muzicilor Militare a fost un bun prilej de a cunoaște muzica militară. Între 19 – 21 iunie Brăila a fost, putem spune, capitala europeană a acestui tip de muzică. • *Jurnal cu și fără Nae Ionescu și Nae Ionescu, Elena-Margareta Ionescu – O carte de dragoste. A ta de tot. Al tău de tot. File de corespondență* semnate de Elena Margareta Ionescu s-au lansat la Brăila cu ocazia împlinirii a 125 de ani de la nașterea filosofului brăilean. •

Festivalul Poeților din Balcani, ediția a IX-a, România – Croația

În perioada 18 - 19 septembrie 2015 la Biblioteca Județeană *Panait Istrati* din Brăila se desfășoară a IX-a ediție a *Festivalului Festivalul Poeților din Balcani, România – Croația*. Evenimentul este organizat de: Consiliul Județean Brăila, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila, Uniunea Scriitorilor din România, Filiala Sud – Est.

Obiectivul festivalului este promovarea poeziei contemporane din România și Croația, aprofundarea conceptului de *balcanism în literatură* și dezvoltarea relațiilor de colaborare între poeții români și croați.

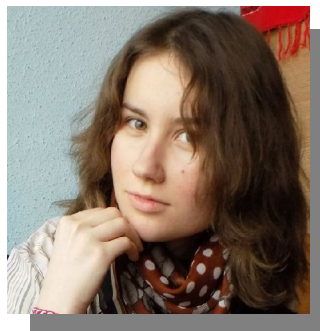
În cadrul festivalului vor avea loc lansări de carte, recitaluri de poezie și muzică, dezbateri pe tema *balcanismului în literatură* cu referiri speciale la literatura contemporană română și croată.

Ca invitați la acest eveniment vor participa reprezentanți ai Ambasadei Croației la București, reprezentanți ai uniunilor de creație din România și Croația, jurnaliști de la publicații culturale centrale, jurnaliști din presa locală.

Moto: *Frate, o boală învinsă ți se pare orice carte* (L.Blaga)

Poemele lunii pline

Georgiana TUDOR

I

Am ridicat privirea
și era verde
Am furișat o otheadă spre înalt
și era albastru
Din verde și albastru
erai tu.

Luna plină

Clipește, aud concănituri de chipsuri
Mă întreb unde e, unde poate întârzia...
E un joc al umbrelor,
Suntem prudenți și
Deodată brusc răsare
Luna plină, magică –i oare ?

Pulsul inimii desenează frecvențe năucitoare
Atinge piscuri și adâncimi abisale
În nord, în sud, în est , în vest
Galbenă, sărată, dulce și stresată
Luna plină râde, iar ei,
ei se luptă în van .

II

Noapte bună, Trădă,
Să știi că ai o misiune
Va trebui din cum- necum
Să-mi faci botezul sufletesc
Din nou și iar
Până când
E neața!
Am fost în vamă în seara asta
Și te chem să vezi răsăritul cu mine
Nu e prea frig...
Avem soarele în noi.
Toate bune!

III

Când va răsări soarele,
Îl voi îmbăta,
Dar nu prea tare
Căci
Mai avem nevoie de căldura lui
Oare, dacă soarele e beat,
Vom reuși să prelungim răsăritul
o zi întreagă?

IV

Val, umbră , mister
Zboară, bate vântul
Și aveam dreptate
Se duce și lucește
Se desparte în șoapte
Lumină și fragmente
Ea se îndreaptă spre zări
Și-i înlănțuiește.
Prometei înlănțuiți
Târâți spre infinit
Asta am fost noi;
Ce ciudat sună *am fost!*

V

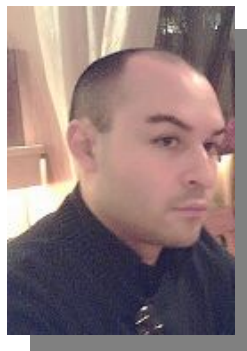
Cântec, moment , poezie
Indicații scenice,
Sloiuri de gheață
Topite dintr-o erezie
Și doarme, și visează
Cântă și moare,
Se stinge, înviază
Iar iubirea plăpândă se înfioară
Mai taci, vioară ce te ascunzi în chitară,
Mai taci! - nu știi tu
că iubirea ce o cântă
este a mea?

VI

Te pătrunde sub clar de lună
Ești singur, lumina te suspină
De la sfert treci la jumătate
Cu luna în spate
Urci greoi pe pante
Citești și scrii viitorul
Trecutul s-a dus și-a luat zborul.
Plângi și iubesti, nebune!
Chipuri oarbe și schinguite în spume,
dar ea rămâne, e caldă și pulsează
Negura nopții , lumina ei o înseninează
și iubirea zace dându-și ultima suflare
Cu jumătate de lună, îi voi da drumul pe mare.

Plopul

Nu ca steag
 care flutură balconului
 nici de cânt orfic nu este vorba,
 stea
 anemică te dezvălui
 și lumină reflectată
 plopului..
 lâncezesc amintirile
 unei minți
 cu urzeala lată
 ce chiar o mângâiere cerșește
 momentului
 de sub
 briza lui.

Luca CIPOLLA

Hagar

Îți dai seama că mireasma ei
 este din pini antici
 de pe aleea
 gării;
 dimineața
 absorbeam amalgamul
 realului
 în visul
 împodobit cu bile,
 picioarele i se deschideau deja
 la amintirea
 unei alte vieți
 când îmi vorbea.

Grădina

Ca să te iubesc aici trebuie să te ating, dar
 în grădină n-am decât să te simt;
 ca să miros o floare trebuie să mă îndoi, acolo
 în gardul petalelor ei voi putea să mă îmbrac;
 și ca să joc cu peștii nu știu să înot, dar
 nu va fi mai ușor să mă schimb în ei?
 Ca să disting greșeala mă bazez pe o oglindă

Însă dincolo de râu va fi de ajuns să mă uit
 la mine și la tine
 precum și la alți și alte..
 Vom înțelege atunci jocurile noastre
 unde soarele aici se ascunde deseori după nori
 de fosfor.
 Nici un costum de scenă
 în materia
 totului sesizabil și indistinct,
 Dragoste
 să ne desfacă ca versuri
 într-un cânt.

Meridiane (lui Mihai Eminescu)

Șorecarul jeluitor
 cuprinde cu aripi pătura destrămată
 a desişului,
 din nori
 aruncă
 o carte,
 paginile smulse înainte de sfârșit;
 a apei fiecare oglindă reflectează
 ochii autorului,
 plini de dor și turbați,
 departe este casa aceea
 și biroul din lemn
 unde nu plouă niciodată.

Libertinul

Adormi timp de o secundă
 buzele supte
 și cosița unei rechemări
 sonore și palide,
 unsoarea care curge din pământ
 e balebă de vacă
 și pielea ei usucă..
 la trezire -
 râsul zeflemitor al primilor ani -
 soarta,
 ceasul bate, o ambuscadă,
 doar un pas de fado..
 tu și colecția ta de
 femei,
 tren deja deraiat.

Anotimpuri fără vârstă

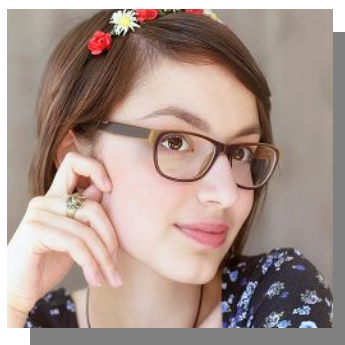
Ați stat vreodată să vă gândiți serios la anotimpuri? Pentru că eu n-am făcut-o. Până acum. Am văzut mereu anotimpurile ca pe un simplu cadru, un decor. Și, hai să recunoaștem, de câte ori ați stat să priviți atent decorul unei piese sau, mai ales, al vreunui film? Sau, un exemplu și mai bun, de câte ori ați remarcat ce se întâmplă pe fundalul desenelor animate? (dacă nu v-ați mai uitat de mult la desene animate, recomand o încercare de redescoperire) Și totuși, decorurile sunt așezate cu un scop, cadrele de fundal desenate cu atenție nu sunt acolo numai ca protagoniștii să nu trăiască într-un fel de vid.

Prietenul nostru, Shakespeare, a spus că *toată lumea e o scenă* și toți oamenii actori. Vă gândiți acum, *bine, bine, și ce legătură are asta cu tema noastră?* Are. Ca de obicei, neglijăm decorul. Anotimpurile, fie ele exterioare sau interioare, sunt decorul în care se desfășoară piesa fiecăruia. Și de multe ori trecem pe lângă ele sau trec ele pe lângă noi, fără să le dăm vreo importanță.

Științific vorbind, anotimpurile sunt doar niște schimbări climatice și niște diviziuni temporale, stabilite de om în încercarea sa disperată de a controla și înțelege realitatea în care ne învărtim. Dar eu nu sunt aici să vorbesc despre știință și presupun că nici dvs ca să ascultați. Nu prea suntem noi oameni de știință aici; știința noastră e foarte subiectivă și savanții *serioși* spun că suntem o adunătură de visători inutili care se uită la stele și nu văd sfere gigantice de gaz, ci o metaforă poetică pentru suflet sau mai știu eu ce bazaconie.

De aceea, las deoparte schimbările climatice și diviziunea calendaristică a anului și fac un mic exercițiu de introspecție. Așa cum anul trecut nu am fost eu prea bună prietenă cu biologia și am vorbit de copaci de cuvinte, mă întorc și anul acesta spre... niște anotimpuri fără vârstă.

Anotimpurile de interior sunt niște decoruri foarte incerte, cel puțin în cazul meu, scenograful meu spiritual e al naibii de nehotărât. Nu sunt decorurile acestea legate nici de rotația Pământului în jurul Soarelui, nici de aspectul vreunui cer sau de vreo rutină agricolă.

Irina ANGHEL

Uneori, am așa o iarnă în mine în zilele de vară sau înfloresc toată pe la mijlocul lui octombrie. Să mă vedeți în vreo zi de martie cum îmi pleacă toate păsările în locuri mai calde și cum pe la jumătatea lui aprilie ninge așa frumos, ca la început de mai să-mi înnebunească salcâmiile...

Viața mea de dincolo de mască, de dincolo de costumul acesta de carne, merge după regulile ei și cine știe ce ticăit al subconștientului mi-a ales anotimpul pentru fiecare stare. Eu nu pot să fiu fericită, eu pot doar să fiu primăvară, nu știu ce-i aceea melancolie și singurătate, nu știu decât ce e toamna târzie, nu pot să râd, pot să gâdil vara.

Aceasta ar fi definiția mea pentru anotimpuri. O delimitare de stări și de viață, stângace, greoaie și atât de imprevizibilă. Dar aici suntem într-un cadru literar și, adâncindu-ne în subiectivitatea noastră, fiecare are o altă definiție.

Și sunt sigură că o să auzim mai departe definiții mult mai concrete ale altor anotimpuri, argumente mai convingătoare ale altor diviziuni ale altor suflete și ale altor vârste. Nu, nu-mi place de nicio culoare cuvântul *argument*. Sună prea rece, prea distant, nu știu... Nu argumentăm nimic, încercăm să descoperim anotimpurile dincolo de ferestre și dincolo de noi.

Dincolo de acest mai, dincolo de un posibil iunie și tot așa... dincolo de... decembrie.

Eseu citit în cadrul simpozionului *Vârstele Poetice ale Anotimpurilor* din cadrul celei de-a IV-a ediții a *Festivalului Național de Creație și Interpretare Ana Blandiana*, Brăila, 8 mai 2015